

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor:
Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum
Sokol, Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa:
Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3,
8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00 (jährlich).

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 17. DEZEMBER 1973 • POSTFACH, 3, 8027 ZÜRICH, (SCHWEIZ) Nr. 50 • PREIS S. FR. 1.00

Sovětská expanse nad Atlantikem

Dva zkušení američtí dopisovatelé — John Finney z newyorských Times a Benjamin Wells z Christian Science Monitor — hlásí ze zpravodajských kruhů ve Washingtonu dvě zajímavé zprávy týkající se sovětského vojenského potenciálu. Finneyho zpráva praví, že sovětská průzkumná letadla začala hlídkovat nad vodami jižního Atlantického oceánu, a to z letecké základny v Conakry v západoafrické Guineji. To prakticky znamená, že sověty nyní sledují pohyb lodí v celém Atlantickém oceánu. V jeho severní části to činí už delší čas, a to s pomocí průzkumných letadel ze základny v Murmansk v severním Rusku. Toto hlídkování je občas doplňováno přelety sovětských letadel ze základny na Kubě. A nyní tedy bylo rozšířeno i na jižní část Atlantického oceánu mezi Afrikou a Jižní Amerikou. Proč, to není docela jasné. Americké válečné námořnictvo provádí operace v jižním Atlantiku jen zřídka kdy. Možná však, že Moskva připisuje jižnímu Atlantiku dlouhodobý strategický význam. Protože je zavřen Suezský průplav, plují v jižním Atlantiku cisternové lodě s naftou i jiné lodě z Perského zálivu a z Indického oceánu do přístavů na západním i východním pobřeží severního Atlantiku. Je pravda, že pohyb lodí se dá sledovat z umělých oběžnic zeměkoule a jak Spojené státy, tak Sovětský svaz to činí. Ale oběžné dráhy průzkumných satelitů jsou ovšem stanoveny před vypálením a nelze je přizpůsobovat pohybům lodí na moři. Často také jsou lodě skryty před kamerami v oběžnicích pokrývkou mraků. Průzkum z nadzemského prostoru se tedy běžně doplňuje leteckým a ponorkovým průzkumem. O hlídkování sovětských letadel ze základny v Conakry v západoafrické Guineji nad jižním Atlantikem lze celkem říci, že je příznačné pro to, jak si Sovětské námořnictvo a letectvo získává stále více a více posic v západním světě. Zpráva Benjaminu Wellse v deníku Christian Science Mo-

nitor se týká činnosti sovětského námořnictva za nedávné arabsko-izraelské války na Středním Východě. Američané mají elektronický přístroj, jehož paprsky mohou na určitou vzdálenost, nepřesahující velkou, proniknout oceán. výmí pláty na bocích lodí a zjistit, zda loď veze štípitelný nukleární materiál, jako například nukleární bomby nebo hlavice pro řízené či balistické střely. Za arabsko-izraelské války všechny sovětské lodě, které jezdily do přístavů v Egyptě a v Sýrii, vyrazily z Černého moře a musely proplout úžinou Bosporskou v Turecku. Turecko je členem Severoatlantického paktu. Zmíněné americké přístroje zjistily, že sovětské lodě proplouvající bosporskou úžinou skutečně vezly něco jako štípitelný nukleární materiál. Nutno podotknout, že poplach amerických obranných sil na celém světě byl vyhlášen před tím, než to tv přístroje zjistily, že pravděpodobná existence nukleárních zbraní v nákladu sovětských lodí plujících do egyptských a sýrských přístavů neměla s vyhlášením amerického poplachu co dělat. Wells doplňuje svou zprávu informací, která pokud víme, není potvrzena ze žádných jiných zdrojů, že americký ministr zahraničí Henry Kissinger dal pokyn Ústřední zpravodajské službě Spojených států, aby mu vypracovala nové hlášení o nukleárním potenciálu Izraele. Někteří američtí pozorovatelé se domnívají, že Izrael je s to nukleární zbraně vyrábět a možná už nějaké má.

H. H.

Misto emigrace vězení?

Vedoucí tanečník slavného leningradského Kirovova baletu, Valerij Panov, který po podání žádosti o vystěhování do Izraele byl zbaven místa a nedávno onemocněl po dlouhodobé hladovce na protest, že mu vystěhování je stále odmítáno, má být poslán do vězení. Důvodem je takzvané jeho příživnictví, to jest nezaměstnanost, která je v SSSR trestným činem.

Jaká cena byla zaplácena?

Když byla poprvé kancelářem Brandtem odvolána jeho cesta do Prahy k podpisu dohody s Československem o zlepšení vztahů mezi oběma zeměmi, označil tento velmi ostrými slovy nepřijatelné stanovisko československého režimu za hlavní důvod odvolání své a zahr. min. Scheela oficiální návštěvy Prahy.

Podruhé odvolal Brandt cestu do ČSSR minulý měsíc po tom, když čs. režim odmítl neočekávaně kompromis ve věci zastoupení Záp. Berlína, dohodnuté předtím zahraničním ministrem Scheelem v Moskvě. Bonn tehdy prohlásil, že nedá souhlas k podpisu dohody za cenu, aby v úmluvě nebyl obsažen bod, který by nekryl i zájem svobodního Západního Berlína. Zdůrazněno bylo také, že odvoláním této druhé návštěvy oficiálních zástupců západoněmecké vlády Prahy, odpadá podepsání podobné do-

hody s Maďarskem a Bulharskem, jako poslední části Brandtovy východní politiky.

A po těchto dvou odmítnutích Bonn v minulých dnech oznámil, že jak Brandt tak také Scheel uvedenou dohodu podepíší u příležitosti jejich návštěvy v Praze ve dnech 11. a 12. prosince tohoto roku. Vysvětlení, jak bylo závěrečné nalezeno pro záp. německou vládu ve věci uspokojivého řešení tohoto dlouho problematického bodu o německém právním postavení Záp. Berlína, nebylo dáno ani jedním slovem. Důvěryhodné prameny pouze naznačují, že Willy Brandt jednoduše hlavní bod jednání, kterému předtím přikládal tak značnou důležitost, že po dvakrát z důvodu nesouhlasu se zněním návrhu svoji cestu do Prahy odvolal — prostě odložil na stranu. V případě, že tato verze je pravdivá, dostává se divnější stanovisko západoněmecké

vlády do velmi divného světla, a nové stanovisko může velmi pravděpodobně i značně poškodit dlouhotrvající boj Záp. Berlína o záchranu svobody na podkladě dohody o právech čtyř vítězných mocností.

Zdá se nám, že Willy Brandt se rozhodl zakončit "slavnostně" i poslední část své východní politiky nejenom bez ohledu na západní svět, ale dokonce i bez ohledu na zájem občanů Západního Berlína, jehož byl po dlouhá léta starostou. A že se bude asi snažit vyřešit spornou část úmluvy v Moskvě, není snad nutné ani připomínat. Jinými slovy, klíč ke klidu nebo neklidu ve světě je jenom v Moskvě! Jaká cena ale byla, nebo bude — za tento ústupek zaplácena? Jak zprávy, došlé po naší uzavěře říkájí, smlouva byla v Praze podepsána. Okolnosti podepsání jsou takové, že nás nutí, abychom se k nim vrátili.

Muž, o němž se mluví:

Muammar al-Qaddafi

Karel Jezdinský

Je to podivný symptom v současné světové politice. Zatímco se mohlo zdát, že pole působnosti malých zemí se ve světě supervelmoci stále zmenšuje, jsme svědky, že se se vzrušením hovoří o zemích, které až dosud bylo možno považovat za bezvýznamné. Dvě věci tu hrají roli: jejich hospodářský či spíše surovinový potenciál a jejich vůdcové. Severoafrická Libye je právě v této době takovým nejvýraznějším příkladem.

Země, o níž se vždy vědělo jen málo, a která žila na periferii světové historie. Někdy se nedostala ve větší míře ani do dobrodružné literatury. Ve starověku ji ovládalo Karthágo a po něm Římané, pro něž právě toto území splývalo s pojmem Afrika. V sedmém století ovládli několik roztroušených berberských kmenů Arabové, kteří obyvatelstvu poměrně snadno vnutili novou muslimskou víru, ale ani pro

jejich politické formace nemělo toto území zvláštní význam. Obrovská část libyjského území je nehostinnou, sotva obyvatelnou pouští. Od šestnáctého století tu byli pány — tak jako v ostatních arabských zemích — Turci. Roku 1912 se Libye zmocnili Italové, pro něž už nic lepšího v Africe nezbylo, kteří ji měli takřka jako humny a kteří se domnívali, že tak navazují na starořímskou tradici. Mnoho Italů se přestěhovalo také na libyjské středomořské pobřeží, aspoň na úzkém pruhu země se počalo zvelebovat zemědělství a stavět silnice, které měly spíš strategický význam. Italská nadvláda však narázela na tuhý odpor některých arabských kmenů. Libye vlastně nikdy nepředstavovala ani etnický, ani historicko-politický celek. Dříve byla spíš známa její tři značně samostatná území. Tripolis u západního pobřeží, jehož obyvatelstvo zvyky a zájmy

se blížilo obyvatelstvu arabského Manghrelu, především Tuniska, Kyrenajka u východního pobřeží, s hlavním městem Bengázi, kde se mnohem více uplatňoval egyptský vliv, a pak rozlehlý Fezzán, zaujímající onu obrovskou libyjskou poušť — protkanou několika většními oázami a jinak beznadějně vzdálenou civilizací. Libye byla jakýmsi nárazníkovým územím, dělítkem mezi francouzskou sférou vlivu na západě Severní Afriky a britskou sférou vlivu na Středním Východě, především v Egyptě, který byl ovšem zároveň baštou arabského nacionalismu. A ještě dnes je obtížné Libyi historicky, zeměpisně a politicky někým přesně zařadit. Italům kladl největší odpor kmen Sanúsijských v Kyrenajce. Přesněji řečeno, nejde ani tak o kmen, jako o bojovnou nábožensko-politickou sektu. Její zakladatel Sámusi byl původně Al-

(Pokrač. na str. 4.)

O ČESKOSLOVENSKU

Naléhavá výzva vlády Potraviny na vánoce

Situace v energetice je celkově negativní. Například v nádržích přehrad je málo vody, někde o skoro celou polovinu normálního množství. Jen tím se ztrácí výkon celé jedné elektrárny. Navíc se čeká studená zima: dnů, jejich nejnižší teplota se udrží pod bodem mrazu se očekává čtyřicet, loni jich bylo jen patnáct. Proto se objevují neustálé výzvy vedoucích činitelů v tisku, aby občané dbali na všestranné a všemožné hospodaření s elektřinou.

Geologové dno

budoucího jezera — zásobárny pitné vody pro Jablonec, podrobují důkladnému průzkumu. Aby mohli použít moderní mechanizační průzkumné zařízení, musel jím jablonecký Lesní závod upravit podmínky. Jen letos bylo ze zátopové oblasti vytěženo 4.500 kubických metrů dřeva.

Z Kalifornie do Beskyd

Na okraji Jablunkova je jedna z nejstarších rybářských lání a v současnosti vůbec největší v rámci Českého rybářského svazu. Její pýchou je, že vypěstovali chov siveňů, kteří byli do ČSSR přivezeni před šesti lety z Kalifornie. V listopadu zde začalo vytírání a v březnu bude líheň.

Zelené plíce

Mimořádnou pozornost začal věnovat v Teplicích ozdravení a zkrášlení prostředí. Letos bylo vysazeno celkem 620 vzrostlých stromů, což je dvojnásobek předpokládaného počtu. Na sídlišti Šanov II a Retenice jsou růžové záhony a okrasné keře. V příštích dvou letech mají dostat zelený "náhrdelník" i místní komunikace.

Po celý rok,

i v zimě pod ledem loví skupina rybářů v Pálkovičově na Žitném ostrově. Tato nevelká skupina (jen pět členů) dodává na trh ročně kolem pěti set centů ryb, jimiž zásobuje i bratislavské hotely, které vyžadují i nejvalnější druhy, jako štiky, sumce, zubáče apod. Jejich výskyt je však stále řidší, protože Dunaj je tak znečištěný, že poskytuje rybám velmi nepříznivé životní podmínky.

Různí pracovníci čs. obchodu ujistili spotřebitele, že na vánočním trhu bude dostatek základních potravin, včetně masa, ryb a drůbeže, jakož i nápojů, cukrovinek a suchých plodů (ořechů). Neboť prý ovšem tolik uherského salámu, šunky, jahodových a meruňkových kompotů, značkových pív a tavených lahůdkových sýrů.

Pro radiální pneumatiky

V Bohumínských železárnách a drátovných zavádějí linku k pomosazování ocelových kordů do radiálních pneumatik. Linka měla přednost před jinou výstavbou, neboť zatím se ocelový kord musel dovážet ze Západu. Ve východní Evropě jej zatím vyrábí jen SSSR.

Rok české hudby

Pro příští rok zařadila organizace UNESCO mezi světové kulturní výročí také jubilea čtyř českých skladatelů: Tomáška, Smetanu, Suka a Nedbala. Kromě toho se slaví ještě výročí Blodka, Dvořáka, Janáčka, Foerstra, Martinů a Ježka. Čs. skladatelé a hudební umělci začali do svých repertoárů ve větším počtu dít právě těchto autorů a uspořádají několik festivalů a přehlídek, mezi nimi i Smetanovu Litomyšl.

Benzín za 4 koruny?

V souvislosti se světovou energetickou krizí probíhlo po Československu zpráva, že už od prosince bude stát litr benzínu 4 koruny. Úřední místa tyto pověsti popírají s poukazem na to, že ČSSR je zásobována hlavně sovětskou naftou, nakupovanou za pevné ceny. Se zdražením benzínu se prý nepočítá ani pro příští rok.

Město Brdličná

Obec Brdličná u Bruntálu byla vyhlášena městem. Podíl na tom má hlavně závod Kovohutě, který sem přivedl mnoho nových občanů. Za posledních 20 let tu přibýlo přes 1100 nových bytů, 370 rodinných domků, Dům služeb, komunikační spoje a stavi se krytý bazén. Továrna v Brdličné je největší čs. závod na výrobu válcovaných polotovarů z hliníku a jeho slitin.

JAK SE UZAVÍRÁ KRUH

Milan Schulz

V Československu bylo v poslední době hodně schůzí. Začínalo to u základních stranických organizací, které konaly takzvané schůze veřejné, to jest za případné účasti i nestraníků, jichž se ovšem pravidelně moc nesešlo. A pokračovalo to národními i celostátními sjezdy — například tělovýchovného svazu nebo Svazu pro spolupráci s armádou. Všechna zasedání proběhla — úředně by se řeklo — "bez rušivých momentů". Předem dohodnuté scénáře klaply. Vzorové proběhla i chůze takřčeně nejvyšší: šlo se plénem ústředního výboru Komunistické strany Československa. Odzněl referát — protože šlo o ekonomické otázky, tedy referát předsedy vlády (jak je při těchto příležitostech zvykem). Odzněly koreferáty: například příslušného tajemníka o takzvaných mezinárodních otázkách či ministra financí o ekonomicko-peněžních problémech (jak je při těchto příležitostech zvykem).

A odzněly diskusní příspěvky některých krajských — některých okresních tajemníků, jakož i vybraných zástupců lidu. Závěrečné slovo pak (jak je při těchto příležitostech zvykem) pronesl generální tajemník. Komunistické sice pravilo, co si plenum ústředního výboru nakonec zospívalo; ale ani to není třeba opakovat, neb je to při těchto příležitostech pravidelným zvykem. Zhruba lze říci, že této formě přesné odpovídá i (alespoň ten zatím zveřejněný) obsah zasedání. Předseda vlády pochválil vedoucí orgány i lid za to, jak dobře pracují, aby pak přešel ke kritičtějšímu odstavci, v nichž pokáral vedoucí orgány a lid, jak nedobře pracují. A to v oblastech notoricky známých: zásobování elektřinou a plynem nebude ani v této zimě plynulý; naopak je třeba počítat s ještě tvrdšími regulacemi zákroky a i domácnosti musí více šetřit energií; zcela neuspokojivě se i nadále vyvíjí investiční výstavba; kromě kvantitativních pokroků ve stavbě bytů (bytů s velkými nedostatky v kvalitě staveb) trvá i nadále nadměrná rozestavenost, dokončování projektů pořád neklape, takže bude nutno — oproti plánovanému předpokladu — pro příští rok vý-

stavbu snížit o 7 miliard korun. Neodstraněny zůstávají i nedostatky v dodavatelsko-odběratelských vztazích. Na maloobchodním trhu dochází stále k prolukám v širší sortimentu. A dalo by se toho jen z učeného Štrougalova referátu vyčíst ještě daleko víc. Některé speciální problémy vyplynuly pak z diskusních příspěvků. Předseda české vlády potvrdil, že v Praze nastává ještě kritičtější situace ve stavu pracovních sil; hlavní město má dnes jen necelých 27% obyvatel v produktivním věku; celý Středočeský kraj pak trpí nedostatkem stavebních kapacit; v Praze bude v příštím roce předpokládaný objem prací pro národní výroby realizován pouze z 61%. Delegát národního podniku Kovofiníš z Ledče nad Sázavou upozornil na to, že pod pláštěm "rušení neefektivních výrobních přístrojů" přestávají některé podniky vyrábět některé druhy sortimentu — pro ně skutečně nevýhodné, ale nikým (výhodněji) nenahrazené. Takže se najednou něco, co druhé továrny potřebují, prostě nevyrábí. I to je produkt takzvaného "ústředně plánovaného hospodářství", kterému se dostalo znovu pochvaly i v závěrečném slově. Gustáv Husák tu znovu vyvrátil — prý — nesmyslnou pověsti o zvyšování cen. I v budoucím roce — řekl — se bude pokračovat v politice stabilizovaných maloobchodních cen. To zní hrdě, jak říkával klesík. Leč — jako mnohé podobné jednoznačné tvrzení — skrývá

malé čertovo kopytko: Ne dávno se bylo možno v oficiálních československých tiškovinách dočíst, co taková stabilizace cen stojí. Na cenových intervencích zaplatí stát ročně tři a tři čtvrté miliardy korun; náhrady ztrát bytového hospodářství (tedy: stabilizované nájemné) činí ročně dalších 2 a tři čtvrté miliardy korun. Tyto prostředky musí státní pokladna dodat z hrubého národního důchodu, jak se lze naučit už v prvních politicko-ekonomických lekcích. Takže co občan ušetří na činži a při nákupu, vydá vzápětí kolektivně ze společné pokladny, v níž pak nezbyde na nezbytnou obnovu průmyslu, dopravy, obchodu a mnoha dalších služeb. Kruh — který se propaganda snaží zamlčet — se uzavírá. Konečně — právě materialistická filosofie nepochybuje o konečné účinnosti objektivně existujících realit.

Vokovická Aritma.

podnik počítačích strojů, bude od příštího roku vyrábět malý elektronický počítač Aritma 101 o kapacitě 100.000 znaků. Největší předností bude oboustranná datová kompatibilita tohoto počítače s počítači třetí generace jednotného systému elektronických počítačů zemí Rady vzájemné hospodářské pomoci.

Deset milionů Čechů

Čs. statistické oznámily, že v nejbližší době dosáhne počet obyvatel českých zemí 10 milionů. Celá republika má už téměř 14.600.000 obyvatel.

DÁRKY PRO PŘÍBUZNÉ A ZNÁMÉ V ČESKOSLOVENSKU

Dárky, které jsou zasílány příbuzným a známým v Československu přímo na poště, podléhají vysokému clo, které činí zpravidla 60-70% hodnoty zaslaného zboží. Výhodnější clo je pouze u některých předmětů, jako léky, hračky, základní potraviny, svatební dary. Daleko výhodnější je využít možnosti, kterou poskytuje firma Palatinus GmbH, Schweizergasse 10, 8023 Zürich (Tel. 01/236077/78), generální zástupce zahraničního oddělení firmy TUZEX Praha. Firma Palatinus zasle zájemcům na požádání zdarma nový TUZEX-Katalog. Velmi výhodné je poslat svým příbuzným a známým přímo dárkové tuzexové bony. Firma Palatinus zasle tyto bony přímo na určené adresy v Československu. Bony mohou být použity ke koupi tuzexového zboží ve všech prodejnách Tuzexu ve všech větších městech v republice. Zároveň s těmito bony obdrží příjemce průvodní dopis, ve kterém firma Palatinus upozorňuje přímo na možnosti jejich použití. Na základě našich poznatků jedná se v případě firmy Palatinus o solidní a seriózní švýcarskou firmu, kterou lze všem doporučit.

ZAJÍMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU?

ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy vnovaly bodné msta Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace leckdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu: AMERICKÉ LISTY.

Postfach 3, 8027 Zürich/Schweiz
Přiblíží se za odběratele "Amerických Listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoroční, pololetní, čtvrtletní, Nechoďte se skrtně. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo přepočet v jiné měně. Předplatné je možno uhra-
dit i šekem nebo money order.

Jméno: _____

Adresa: _____

AMERICKÉ LISTY, československo-americký týdeník. — Vydává a tiš-
ne Universum Sokol Publications, Inc., 293 Oak St., Perth Amboy, N. J.
08861. — Nevyžádané rukopisy se nevracejí. — Všechna tisková práva
vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICKÉ LISTY, Czechoslovak-American weekly. Published and
printed by Universum Sokol Publications, Inc., 293 Oak Street, Perth
Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein
are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent;

JAKÁ VĚDA?

Ferdinand Peroutka

Svým následovníkům Lenin odkázal víru, patrně i povinnost: vítězství komunismu v celém světě. Beze vši pochyby roku 1919 se mu zdálo, že je to úkol bezprostřední. Ve světě byl bouřlivý sociální kvas, válka uvrhla svět do bída. Německo vypadalo jako uzrálý plod pro revoluci, z Německa by vedly cesty do středu a zbytku Evropy. Později jiné síly zakročily, Lenin se uklidnil. Není známo k jakému způsobu, v jakém čase a za jakých okolností leninismus zavazuje ruské vůdce, aby usilovali o vítězství komunismu v celém světě. Je i možno, že poslední Leninovo slovo nebylo osnova revoluce, nýbrž čekal na logiku věci, jak ji viděl.

Jestliže někdo si uloží tak nesmírný úkol, jako je zmocnit se světa, nemůže mluvit docela do vzduchu. Lenin v jednom ohledu stál na pevné půdě: na skutečnosti tříděního boje, který roku 1910 a 1920 otrávil všemi státy — novými i starými. Na druhé straně měl skeptické názory o dělnické třídě, správně předvídal, že její revoluční nálada dosti brzo vyprchá. Jakoby byl předvídal budoucnost, kdy sociálním zánedobitím se na demokratickém západě slane z dělnické střední třídy, zbavené revolučních citů a cílů. Jestliže světové vítězství je neměnný cíl, co potom? Jakou jinou páku nasadí?

Počínáme si postupně. Lenin vášnivě věřil ve vědu, a uctívání jeho dědictví je "vědecký socialismus". Tu o všem byla otázka, jak velká síla vědy byla v zemi, na níž Lenin byl odkázán. Věda přišla do Ruska pozdě, její vlastní výkony bylo možno spočítat na prstech, Rusko pomalu přebíralo nálezy vyspělé vědy západní. Jak v této situaci — téměř bez vědy — vytvořit vědecký socialismus a vyzvat západ na vědecký souboj, vědou překonat ostatní svět a podobit si jej? Na takové doufání byl Lenin příliš realistou. Ale snad spolehal na rychlý rozvoj ruské vědy, jestliže diktaura uvede zemi na tuto dráhu. Pohledme tedy, jak bylo po jeho smrti.

Když vědecký socialismus byl vyhlášen když vědecké talenty byly nalezeny, vycvičeny a zaměstnány, přineslo to Rusku výsledky, jež podceňovat by bylo pošetilé. Byla-li na západě chuť k podceňování, byla otřesena a vyvrácena už tenkrát, když Rusko první, k překvapení světa, vyslalo do atmosféry Sputnika, aby obkroužil naši planetu. Tím zájem o ruskou vědu byl nepříjemně probuzen. Při bližším dodatečném pohledu se shledalo, že počtem vědců v technických oborech Rusko rychle dohání západ a, jestliže udrží tem-

po, brzy jej i předčí. Všechna počáteční naivnost v těchto oborech zmizela, mladí ruskí vědci dostávali vědecký training, rovnocenný trainingu západnímu. V matematice a meteorologii Rusové už věděli všechno, co západ věděl. To vysvětlovalo neočekávaného Sputnika.

Ovšem, bylo také zjištěno nevolnické postavení vědy v Rusku a její skandály byly diskutovány. Ruská věda byla nemilosrdně zdisciplinována politicky, a stál si osvojil i právo vraždit vědce. Na západě věda sama si určuje své cíle, v Rusku je určovala komunistická strana, rozhodovala, co chce vědět a co nevědět, a nejtěžšími tresty stihala vědce, který projevil širší zájem a překročil určenou linii. Některé jevy vyvolávaly dojem, jakoby ne věda, nýbrž jakési "Hoffmanovy povídky" byly pslovány. Užívání známých nástrojů vědy bylo zakazováno. Statistika je jedním z klasických nástrojů, jimiž věda zjišťuje skutečnost. Ale statistické časopisy, které i v ruské revoluci přežily až do let třicátých, byly náhle zakázány, a vláda začala jednat s hlavními zástupci statistické vědy jako s bělogvardějci, zatýkala je, aspoň jednoho z nich fyzicky zlikvidovala. Jaké jsou skutečné mzdy, jaké skutečné ceny zemědělských a průmyslových výrobků, jaká je opravdová hodnota rublu — to bylo prohlášeno za státní tajemství, jež pouze cizí špión usiluje odhalit. Experiment je normální metoda vědy, ta theorie, která není prokázána experimentem, není pokládána za platnou. Ale mladí ruští fyzikové po určitých zkušenostech se varovali experimentů: neboť — co kdyby experiment a státní doktrína se srazily? Experiment klade otázku, na níž odpověď není předem známa. Ale vláda měla nebezpečnou nechuť ke zkoumání, jehož výsledek není předem znám, a naprosto nehodlala vystavit svou doktrínu takovému hazardu. Na západě byly vynalezeny komputry, ale potkaly se se svrchovanou sovětskou nepřiznivou, prý proto, že to byl západní vynález. Vláda teprve tehdy změnila své stanovisko, když si uvědomila, že komputer koneckonců je zcela závislý na tom, jaký materiál do něho vloží člověk, v tomto případě vládní člověk. Jen z toho materiálu komputer činí své závěry. Z jiného materiálu by učinil závěry jiné. Ze všech vědních oborů nejhůře na tom byla sociologie, věda o lidských vztazích a reakcích, spojená s výzkumem veřejného mínění. To se ve vládních očích nejvíce podobalo špiónáži. Pokud komunistické vlády se týkalo, výzkum

veřejného mínění má být vyhrazen policii, i bez sociologie měla dobrou představu o tom, že občanům se pod ní těžce žije a že jsou si toho vědomi.

Vracíme se k tematice, jak asi, čím asi leninský komunismus hodlal nebo hodlá dobyt světa, jestliže to zůstalo jeho cílem. Komunistická věda — jak jsme viděli, byla plna děr, sověty nemohly počítat s tím, že by dobyly světa vědeckou převahou. I kdyby komunistická věda za čas docela dospěla, nemohla by ve vědě počítat s ničím jiným než s nerozhodným soubojem, poněvadž ovšem také západní věda dále se rozvíjí. V přítomné chvíli Rusko ještě přiznává svou inferioritu, snaží se obchodními dohodami získat um — jež samo nemá. Krátce řečeno, hodlá si koupit některé výsledky západní vědy. To je zatím došlo k dlouhé periodě, v níž sověty hlásaly: "Dohoníme a předhloníme." Tak stále ještě nevíme, kde je Leninův prý neodolatelný vědecký socialismus, jeho prý drtivě vítězná filosofie.

Měl četné disputece o neofilosofických principech se svými filosofickými odpůrci, živým Machem nebo s mrtvými už Humem a Berkeleyem. Ale i kdyby byl měl pravdu — jak někdy jsme nakloněni se domnívat — v číslu filosofické disputece o tom, jak člo- věk poznává skutečnost — nemohlo ovšem z toho vzejít nesmírné hmotné vítězství. To není stránka vědy, jíž je možno ovládnout svět. Tím méně, když davy Leninových přívrženců přizpůsobily Leninovu nauku své primitivnější mysli, a každý ignorantský sekretář strany věřil o sobě, že zastupuje vědecký socialismus. Marx měl své důvody, proč prohlásil: "Já nejsem marxista." Cítil potřebu odlišit se od mnohých svých horoucích přívrženců. Za krátké vlády "socialismu s lidskou tváří" byli vyslycháni obzvláště brutální vězensí dozorcí. Odpovídali, že se domnívají, že brutalitu jim předepisuje marxismus. Byl vulgární marxismus — vulgární leninismus a vulgární marx-leninismus. Nesmírná většina těch, kdo se prohlašuje za leninisty, si nedělala starosti s vědou, domnívala se, že sama do nich nějak vstoupila. Tak stále ještě nám uchází, kde vědecký socialismus vítězí.

Ve filosofii Lenin bojoval o poznání skutečnosti, jeho epigeni si vymýšleli různé způsoby, jak skutečnost ignorovat. Nejslavnějším jejich pokusem o to je socialistický realismus, který zakazuje popisovat skutečnost přítomnou a předepisuje popisovat skutečnost budoucí, již nikdo nezná. Přes to se nazývá-

Telegraficky ze světa

Rozhovory NATO v Bruselu začaly bouřlivou výměnou názorů mezi zahraničním ministrem USA Dr. Henry Kissingerem a jeho francouzským kolegou Michélem Jobérem. Rozpalujícím tématem byla otázka, zda americko-sovětské détente podmínává, či nikoli bezpečnost Západní Evropy. Francie stojí v čele těch, kteří se domnívají, že ano, a že by se tedy Západní Evropa měla postarat o vlastní kolektivní bezpečnost. • Nově politické fiasko utrpěla Moskva, když největší italská odborová organizace, Generální sdružení práce, se formálně odtrhlo od sověty vedené mezinárodní federace na sjezdu odborových organizací v bulharské Varně. • Třebaže Arabové vystupují jednotně proti Izraeli a jeho přátelům, není mezi nimi zdaleka všechno jasné. Nyní brány transitního tábora sovětských Židů emigrujících do plukovníkem Muammarem el-Qaddafim a syrským prezidentem Hafezem al-Assadem. Jde zřejmě o stupeň ostrosti, či mírnosti vůči Západu. • Rakousko definitivně uzavřelo brány transportního tábora sovětských Židů emigrujících do Izraele, kterým od jeho otevření prošlo celkem 80.000 sovětských Židů. O další židovské emigranty se bude starat rakouská organizace, Červ. kříž. • Pokroková konservativní strana utrpěla v Kanadě citelnou porážku. V hlasování Sněmovny poslanců o důvěře vládě ministerského předsedy Trudeau, která: "provádí nekompetentní a neodpovědnou politiku v otázce energetiky", podpořila Trudeauovu Liberální stranu Nových demokratů. Liberální strana má ve Sněmovně poslanců pouze o jediné křeslo víc nežli Progressivní konservativci. Tak pomoc Nových demokratů se rovnala skutečné záchraně. • Sněmovna reprezentantů zamítla 319. ku 80 hlasům povolit sovětům nižší čtyřové exportní tarify, dokud svým občanům nezaručí právo emigrovat. (K záležitostem se vrátíme.) •

VÝBĚR 74 - jde za čtenáři

Ve světě se pořád něco děje.

A nejsou to — zaplat'pánbůh — jenom události politické. Dějou se prostě věci. Objevují se objevy, vynalézají vynálezy. Rodí se šesterčata, lidé dělají hlouposti — a také naopak. Jedni zamořují ovzduší, druzí volají po jeho očistě. Mění se móda, střídají se vlády a nálady, — svět se zkrátka neustále točí...

Ale den má jen čtyřadvacet hodin

a zvědavý člověk si občas povzdychne nad nedostatkem času ke čtení, k zjišťování, co se kde děje. Však to znáte. Jistě jste si kolikrát pomysleli: kéž by tak někdo pro mne pořídil nějaký šikovný výběr, průřez světových zajímavostí...

Stalo se, přátelé!

Pořídili jsme pro vás — pro celou vaši rodinu, přesně to, po čem jste volali. Ze světového mnohojazyčného tisku vám předkládáme v naší rodné češtině VÝBĚR 74. Co všechno v něm najdete? To, co vás zajímá: technika, medicína, sport, móda, vynálezy, poezie, čtení pro děti, životní prostředí, slavní krajané, automobilismus, povídky, volná chvíle, kuchařské recepty, novinky odevšad, peče-mele, humor, fotografie, ukázky z připravovaných knih českých autorů.

A ještě mnohem víc — prostě pestrý VÝBĚR 74, poučavé, poučné, informativní a zábavné čtení pro celou rodinu.

VÝBĚR 74 vychází jako spisek Zábavné knihovničky Amerických Listů. Přípravila Jiřina Meixnerová.

Cena v USA a Kanadě pouze \$4.00 (160 stran) v Evropě Š. fr. 12.00.

Zde odsíláte, vložte do obálky a zašlete:

VÝBĚR 74, 283 Oak Street, Perth Amboy, New Jersey 08862 — USA (zájemci v USA a Kanadě)

VÝBĚR 74, Postfach 3, 8027 Zürich, Schweiz — (zájemci v Evropě)

Objednávám..... výisk VÝBĚru 74. Přikládám šek na \$..... (Švýc. fr.)

Jméno: Podpis:

Adresa:

ji leninisty a zdá se, že s dobrým svědomím. Patrně se dovolávají nějaké jiné stránky Leninovy nauky, která v jejich mysli stojí a asi i v Leninově mysli stála nějakým ostatním. Ať čimkli jím se Lenin také zaměstnával, nikdy neopouštěl své hlavní thema: jak dobyt mo-

ci, jak ji udržet a jak ji rozšířit. Když Lenin s velkým sebevědomím hlásal, že moc komunismu bude rozšířena po celém světě, musil mít něco určitého na mysli, nějaký způsob, jakým by se tak stalo. Co to bylo? Jaká byla jeho nejvhodnější "věda"? (Dokončíme.)

Československo a Indie

V hlavním indickém městě se pružně obchází navyklý diplomatický protokol. Podobně jako předtím Leonid Brežněv, také Gustáv Husák se vítá ceremoniálem, který normálně přísluší hlavám států. Formálně je ovšem Husák jen šéfem politické strany a Indy by ani nenapadlo prokazovat státní pouty — kdyby se jednalo jen o šéfa politické strany z demokratické země. Jsou však realisté a znají poměry. Vědí tudíž kdo je v komunistických státech, byť i v rozporu s jejich ústavami, osobností číslo jedna, která má skutečnou moc.

Oficiální návštěva Husákovy delegace v Indii poskytla režimní propagandě příležitost hovořit o tradičním přátelství obou zemí a tvářit se, jakoby toto přátelství s dnešním pražským režimem úzce souviselo či bylo důsledkem jeho zahraniční politiky.

Vzájemné sympatie československého a indického lidu sahají ovšem daleko do předkomunistické minulosti. Českoslovenští orientalisté se už před válkou zasloužili o popularizaci indické kultury u nás a čilé na tehdejší poměry byly i hospodářské styky. Sluší tu vzpomenout například výstavbu Baťových obuvnických podniků, které dodnes mají v Indii dobrou pověst a pevné místo. Vůdci osobnosti indického boje za nezávislost, Mahátmá Ghándí a Džavaharlál Nehru byli upřímnými obdivovateli československé demokracie a našeho prvního prezidenta. Přitelem byl také velký indický spisovatel Rabíndranáth Thákur. Nehru a Thákur naši zemi i znali, těžce nesli její tragický osud za Mnichova a považovali jej za ránu světové demokracii.

Češi a Slováci na oplátku upřímně vítali, když se Indie před šestadvaceti lety stala nezávislou republikou s demokratickou formou vlády. Tehdy však zároveň znovu končila demokracie československá a právě po únoru 1948 byly československo-indické vztahy jen minimální. Platila tehdy Stalinova téze, že indický nacionalismus — Ghándí a Nehru jsou lokajové západního imperialismu a Indie, která zůstala členem Britského společenství národů byla lícna jako polokolonální loutková země, jako záporný protiklad úspěšně, pokrokové, komunistické Číny. Teprve v polovině padesátých let se počala měnit sovětská strategie v Ásii, což mělo za následek opět zvýše-

ný zájem o vliv v Indii. A Indie se v rámci své politiky pozitivní neutrality pochopitelně perspektivám lepších politických a dobrých hospodářských vztahů neuzavírala. Uplatňovala a uplatňuje je ostatně dodnes vůči všem státům světa. Přes četné potíže, vyplývající z tradice společenské struktury a rozvojového hospodářství, které stále nestačí uživit obrovským tempem rostoucí populaci, si zachovala a stále uplatňuje západní typ demokratického parlamentarismu a s ním spojené občanské svobody. Džavaharlál Nehru mohl jako indický premiér navštívit v roce 1955 opět Prahu, kde byl nadšeně uvítán obyvatelstvem, ale kde také přivedl do rozpaků vládní hostitele, když si vyžádal návštěvu hrobu presidenta Masaryka v Lánech.

I v následujícím období byl oficiální vztah k Indii rozpačitý. Indická vláda byla u nás například napadána — když zrušila komunistickou vládu ve státu Kerala; a když vypukly první pohraniční spory a boje mezi Indií a Čínou, režimní propaganda byla jednoznačně na čínské straně o obviňovala Indii z agrese.

Zásadní obrat nastal teprve tehdy, když došlo k otevřené roztržce mezi Moskvou a Pekingem a Čína se stala pro Sověty nepřítelem číslo jedna. Karta se prostě obrátila na ruby. Sovětský svaz, zbavený všech pozic v Číně, počal svou strategickou i hospodářskou politiku stále důsledněji orientovat na Indii, přičemž platilo a stále platí, že v Dillí tyto námluvy se přijímaly s jistou rezervou, tak, aby indickou nezávislost neohrožily. Moskva přitom pochopitelně využívá trvajících problémů. Teprve tento vývoj plně umožnil i užší oficiální československo-indické vztahy. Pokud jde o sympatie mezi obyvateli obou zemí, nebylo třeba nic zlepšovat. Není však přitom pochyb, že v Indii, jako v zemi se svobodným tiskem, stále oddané idealům politické demokracie — je také dobře znám osud naší země a skutečné poměry u nás. Srpnová okupace Československa byla i tam jednoznačně odsouzena.

A tak, nemůže-li si už pražská zahraniční politika volně vybírat přátele a partnery, je dobře, že může i na oficiální rovině hovořit o přátelství a spolupráci alespoň s touto asijskou demokracií.

K. J.

Muammar al-Qaddafi

(Dokončení se str. 1)

žirán, který v roce 1835 vytáhl do boje proti Francouzům a jehož stoupenci se po porážce uchýlili ve východní Libyi. Také oni se ovšem restali libyjskými nacionalisty. Byli o to více stoupenci jednoty moslimských zemí. Jako průchodiště různých zájmů se Libye stala dějištěm krvavých bojů za druhé světové války, když opět nešlo ani tolik o vládu nad ní, jako o vládu nad Egyptem. U Tobruku v Kyrenajce četné hroby připomínají vítěznou spojeneckou bitvu s Rommelovou německou armádou. Na straně Spojenců bojovalo také mnoho Čechů a Slováků. Po válce, v níž Itálie patřila k poraženým, se dlouho nevědělo co s Libií učinit. A je už sotva v paměti, že Sovětský svaz tehdy podporoval návrh, aby Libye byla nadále svěřena Itálii. Domníval se, že tak upevní pozici italských komunistů v prvních poválečných volbách. V roce 1949 Spojené národy však rozhodly, že Libye má být samostatná. Byla to tak první země, která získala samostatnost prostřednictvím OSN. Země byla prohlášena královstvím a jejím králem se stal kyrenajský kníže, vůdce senúsijské sekty Muammad Idrís al-Mahdí as-Sanúsi, který žil od roku 1923 v exilu. A opět se o této zemi jen málo vědělo a málo mluvilo. Libye dostala velkou finanční a hospodářskou pomoc od Velké Británie a Spojených států, které si za to směly na libyjském území udržovat vojenské, především letecké základny.

Převratným, z hlediska budoucnosti, byl však teprve rok 1958, kdy byla na libyjském území objevena první větší ložiska nafty. Během několika let se změnila hospodářská struktura země. Dnes představuje surová nafta 99% exportu země. Státy Evropského hospodářského společenství dovážejí z Libye plných 20% svého celkového importu nafty. Díky naftě se Libye stala předmětem zájmu velmocí, a nafta způsobila nejen podstatné zlepšení životní úrovně libyjského obyvatelstva, ale také jeho politickou aktivizaci, pocit vlastní důležitosti. V roce 1969, když osmdesátiletý král Idrís byl na dovolené v Řecku — provedla skupina důstojníků — vedená tehdy sedmadvacetiletým poručíkem Kaddáfim nekrvavý převrat, svrhla monarchii a sama se ujala moci.

Dnes je Kaddáfí jedním z nejmladších a nejzajímavějších diktátorů na světě. Jeho životopis je stručný a nedramatický. Syn obchodníka s velbloudy, který se učil číst a psát v beduínském stanu za svitu olejové lampy. Jako mladý hoch strávil však především většinu času poslechem tranzistorového příji-

mače. Denně ho fascinoval vysílač z Káhiry, Saut-al-Arab, Hlas Arabů, propagandistická stanice, kterou málokdo bral v Egyptě vážně. Kaddáfí si pamatoval každé její slovo. A už jako desetiletý byl nadšen, když slyšel jak egyptští důstojníci svrhli v roce 1952 krále. Tehdy se rozhodl, že provede totéž ve své zemi a od tohoto plánu nikdy neustoupil. V arabském světě vede nejsnazší cesta k moci přes armádu. Muammar se nechal zapsat do královské vojenské akademie, na níž podle egyptského vzoru tajně založil skupinu svobodných důstojníků. Po promoci studoval půl roku v Anglii vojenskou strategii. Byla to jeho jediná cesta do zahraničí, druhou byla až jeho nedávná návštěva Jugoslávie a Francie. Po návratu provedl převrat a poměry v Libyi se počaly měnit přes noc. Nafidil vyhoštěl ze země cizince, které nenáviděl. Osmnáct tisíc Italů bylo bez náhrady zbaveno majetku. Prosadil zrušení amerických a britských základů. Zakázal politickou opozici a dal zavřít své odpůrce. Znárodnil zahraniční banky, pojišťovny a nakonec i část naftových společností. Americkým firmám znárodnil 51% jejich vkladů, zvýšil cenu libyjské nafty a projevil neochotu přijímat americké dolary jako platidlo. Jeho vláda se skládá z jedenácti mužů, kterým je sotva třicet a je to asi nejmladší vláda na světě.

Po Násirově smrti se Kaddáfí počal sám považovat za nového vůdce arabského a moslimského světa. Vnitřní život země zcela podřídil moslimskému kodexu a to jeho neorthodoxnější, až zprimitizované formě, která se už dávno v arabských zemích považovala za překonanou. Zakázal všechny alkoholické nápoje, zavřel všechny noční podniky, zakázal mužům tančit se ženami. Místo ženy je doma — prohlásil. A ženy musí opět nosit oděv zvaný barakan, který je zahaluje tak, že je možno vidět jen jedno oko. Na universitách provedl brutální čistku při níž nařídil zlikvidovat všechny knihy, které jsou v sebestmém rozporu s Islámem. Obnovil středověké tresty tělesného mrzačení. Jeho fanatismus jde až tak daleko, že nařídil zlikvidovat všechny nearabské nápisy a do jeho země nesmějí vstoupit cizinci, jejichž pas nemá rovněž arabský text.

Kaddáfího fanatismus je poctivý a důsledný. Zdá se, že v něm není ani trochu taktiky. Nenávidí Ameriku. Prohlásil, že nastal čas vepít pořádný políček do její arogantní tváře. Ale mylil se i, kteří se obávali, že jeho vláda bude znamenat posílení sovětského vlivu v této části světa. Ostře odmítl sovětský požadavek, aby do-

volil ruské středomořské flotile používat libyjské přístavy. Nenávidí a ostře pronásleduje komunismus. Komunisté — říká — jsou ateisté a jako takoví nejsou o nic lepší, než křesťané nebo židé. Tak se stalo, že na Kaddáfího dnes nejvíce útočí sovětský tisk, který nepokrytě naznačuje, že Libyi ovládá muž, který se zbláznil.

V jistém slova smyslu to libyjský diktátor nemá dobré nikde, ani v arabském světě. Chtěl prosadit spojení mezi Egyptem a Libií. Ale Egyptané se zalekli jeho asketismu a prezident Sadát jeho nároků na vedení společného státu. Jeho požadavky musely být odmáněrovány spíš zákulisní politickou cestou — nebot' jistým způsobem Kaddáfí působí na zaošlejší a konservativnější vrstvy celého arab. světa. Nelze ho dost dobře napadát za to, že zbožňuje arabský jazyk a islám považuje za jediné a dokonalé náboženství. Nelze ho napadát ani za to, že hlásá starý, ale nerealný sen arabského nacionalismu — sjednocení všech Arabů v jednom státě. Pro egyptské vůdce se naskytla příležitost, jak poněkud zesměšnit jeho význam, až za poslední války s Izraelem. Kaddáfí byl totiž nejhlásitější v požadování svaté války proti Židům — když však vypukly boje, jeho šedesátitisícová armáda zůstala stranou. Kaddáfí však teď obviňuje egyptské vůdce z kapitulantství a zbabělosti.

Libye — čtrnáctkrát větší než Československo — má sotva dva miliony obyvatel a arabští politikové se nedomnívají, že by jejich vůdce měl hrát úlohu, jakou si přisuzuje. Nejen ve světovém, ale i v arabském měřítku, jsou jeho nároky a jeho způsob vlády anomálií. A sotva by se — při onom zjevném politickém diletantismu mohl udržet, kdyby se neopíral o jedinou skutečnou moc, kterou mu poskytuje kdysi tak nehostinná půda jeho země. O ony obrovské zásoby nafty, tolik potřebné pro udržení průmyslového standardu vyspělých zemí. Kaddáfí dospěl k názoru, že nafta je silnější zbraní než vojenské pluky, že se její pomocí může vykonávat úspěšnější nátlak na svět, aby podpořil arabskou kontraverzi s Izraelem, ale také na arabské a především egyptské politiky, aby uznali jeho vůdcovství. Je to zajímavý fenomén, tento křehký jednatičtiletý muž s jesiřábina očima, upjatý, asketický, bez úsměvu. Téměř nikdo, na Západě i na Východě a dokonce i v arabském světě, nepochybuje, že jeho myšlenkové pochody jsou, střídavě řečeno, prapodivné a jejich důsledky sotva přijatelné. Černá tekutina v útrokách Libye, která má cenu zlata, však nutí svět, aby ho bral vážně.

VII. SJEZD SVU

VII. kongres Společnosti pro vědy a umění (SVU) — The Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America — se bude konat 15. až 17. listopadu 1974 na New York University. Ve sjezdových referátech budou zastoupeny všechny disciplíny: přírodní vědy, umění, humanitní obory i vědy společenské. Jsou k nim zváni členové SVU i nečlenové. Přednášet bude možno česky, slovensky nebo v kterémkoli cizím jazyce.

'S mladými to neumíme'

V polovině listopadu se v Praze sešel 4. sjezd Československého svazu pro tělesnou výchovu a sport.

V průběhu pražského sjezdu bylo palčivě vloženo heslo: "Rozvojem socialistické výchovy a práce pro vlast — za socialistickou výchovu člověka!" Na tribuně v sále seděli na čestných místech Gustav Husák a Lubomír Štrougal, internacionální charakter sjezdu zajišťovala účast předsedy Vězeňského úřadu výchovného výboru při Radě ministrů Sovětského svazu, českoslovenští delegáti poslali sovětským sportovcům pozdravy. Na sjezdu byl kladen důraz na politicko-výchovnou práci, jež musí být: "důsledně socialistická, musí vycházet z politiky komunistické strany a proniknout celým organismem tělovýchovné organizace a její činnosti". Na závěr sjezdu prohlásil staronový předseda tělovýchovné organizace, Antonín Himl: "Je třeba udělat z tělovýchovy významný prostředek pro plnění cílů KSČ!" Tady by mohl referát o průběhu sjezdu klidně skončit. Československý svaz pro tělesnou výchovu a sport je prostě jednou z převodových pák vládnoucí strany. Přesto

znamenáme několik detailů, jež dají budoucí politické náplni práce v tělovýchově specifickou barvičku. Krajní nedostatek hřišť a jiných sportovních zařízení sjezd sice konstatoval, ale nevyřešil. Někde schází k provozování sportu prostory — jinde ochotní trenéři a cvičitelé, a všude třeba takové malíčkosti, jako jsou náhlenice na ochranu před zraněním při odbíjení. V českých novinách se lze dočíst, že pro mnohé rodiče je příliš drahý cvičební úbor pro děti ze dvěstě korun, zvláště když je těch dětí v rodině více.

Za nejzávažnější úkol však sjezd označil nedostatečný rozvoj masového sportu — zvláště mezi mládeží. Ve

Příliš mnoho obětí

Z Chile byl vypovězen vojenskou juntou švédský vyslanec Harald Edelstam, protože poskytoval pomoc politických uprchlíkům. Po návratu do Švédska vydal prohlášení, podle něhož bylo v Chile od nedávného převratu zabito nejméně patnáct tisíc lidí. Mučení zatčených je prý na denním pořádku. Příbližně sedm tisíc lidí je prý z politických důvodů zavraženo.

svém projevu se nad tím pozastavil i dr. Husák, když konstatoval — že "jaksi neumíme přitáhnout dost mladých lidí ani k takovému příjemnému a společenské velmi užitečnému věcm". Příčinu tohoto nedostatku na jiném místě téhož projevu neschtl odhalil dr. Husák sám, když nabádal k politické výchově občanů přímo v tělovýchovných jednotkách a zdůvodnil ji selháním sportovců v době tzv. společenské krize. Nezájem mladých Čechů a Slováků o členství v jakékoli organizaci, a tedy i tělovýchovné, je — pokud pomíneme výhodami motivovanou výjimku u kopané, ledního hokeje a tenisu — naprosto zřejmý. Tuto pasivitu nelze svalovat ani na lenost, ani na nezodpovědnost mládeže. Problém je na prvním místě docela prostě v jejím odoru k manipulaci.

A pokud se bez "ideologického působení" nedá už ani jen stanovat do přírody, může být činnost jakékoli věkem mladé organizace leda formální. Hlavně, že na závěr sjezdu ČSTV došlo slovy závazků a že si jeho účastníci sami pochválili, že "československá je v dobrých rukou".

PAVEL PECHAČEK

**Rozhodl jsem se
neposílat více vánoční a novoroční
blahopřání svým přátelům
a svým pacientům.**

**Zůstávám všem
hluboce oddán s upřímným blahopřáním
všeho dobra**

DR. KAREL STEINBACH

Americká informační služba, USIA, má omezený počet míst pro muže a ženy, kteří mluví česky nebo slovensky a kteří by mohli pracovat jako průvodci na oficiální výstavě Spojených států v Československu. Máte-li zájem o jakové tříměsíční zaměstnání, napište si o další informace na tuto adresu:

Exhibit Guide Recruitment Office, U. S. Information Agency, 1776 Pennsylvania Avenue, Washington, D. C. 20547.

SILVESTRA

Jistě raději oslavíte mezi svými krajany, a při československé hudbě pana Krákovy, než mezi cizinci. Kde jinde byste mohli vstoupit do nového roku s českou nebo slovenskou písničkou? Nezapadají se tedy uškam finem a v kalendáři si poznamenejte, že Silvestr se slaví v New Yorku v sokolovně, 420 Východní 71. ulice. — Tešíme se na Vás.

Zábavní odbor Sokola New York

Byt svoboděn!

Jedno z hesel, kvůli nimž lidská srdce bijí odedávna rychleji. Osvobozen od čeho? Od všeho, co by mohlo bránit plnému, nerušenému rozvoji vlastní osobnosti. Tedy svoboděn od vnucených, bezduchých názorů a omezujících dogmat. Dogmata jsou vždy nebezpečná. Chtějí nám sice ušetřit přemýšlení, činí nás však závislími na jiných lidech, z nichž každý předstírá, že on sám má pravdu, ačkoli jejich názory jsou navzájem krajně rozdílné. "Náhodou" jsme se narodili jako katolíci, evangelíci, buddhisté, nebo jako příslušníci jednoho z dalších 290 náboženství, anebo jsme byli dokonce vychováni jako ateisté. Všechna učení zdůrazňují přítomnost pevnosti ve víře otců jako zvláštní ctnost. Ale . . . většina rodičů se příliš nenamáhalo, aby opravdu vážně přemýšleli o pravdivosti svého náboženství nebo ideologie.

Jak nelogické, pokládat některé učení jen proto za správné vodítko celého našeho života, že jsme se v této víře "náhodou" narodili. Vážně se v životních otázkách tím snadno také k omylům o posmrtném životě a připravujeme se tak o veliké štěstí dosažení smyslu našeho bytí. Tu je bezpodmínečně nutné zkoumat a přemýšlet. Werner von Braun by nebyl dosáhl svých velkých úspěchů, kdyby nebyl ve všech svých projektech využil přírodních zákonů, jejichž předchozí studium bylo podmínkou. Přírodní zákony jsou absolutní, nezměnitelné a lze se na ně spolehnout.

Je zřejmé, že také každé hnutí našeho ducha podléhá těmto nezměnitelným zákonům, jejichž poznání a dodržování je pro úspěch v tomto životě rozhodující. Kdo se však vážně zajímá o zákony, které určují náš život, a kdo nám je až dosud vysvětlil? Životem miníme to, co nelze uchopit, zmítnout o dokázat, co nás však udržuje v mohutnějším napětí než vědomí našeho těla. Sem patří láska, nenávist, věrnost, duševní bolest, neklid, nespokojenost nebo štěstí.

Každé jednání, které je v soulase se stvořením, je provázeno pocitem štěstí. Každý čin však, který odporuje zákonům stvoření, ba už i nesprávná myšlenka, vyvolávají protichůd-

né pocity na stupnici od neklidu, nespokojenosti až po zoufalství.

Nepodplatitelné přírodní zákony určují náš život, ať už chceme, nebo ne. Jejich poznání a využití by vlastně mělo být naším hlavním úkolem.

Klíč k poznání těchto zákonů přináší Poselství Gralu

"VE SVĚTLE PRAVDY"

od Abd-rushina,

obsahující vědění o světě a o jeho věčně působících zákonech.

NOVÉ POSELSTVÍ ZE SVATÉHO GRALU

V období osmi set let, které je pro nás historicky postihlé, nepřispělo lidské úsilí a badání ani v nejmenším k rozřešení tajemství, jež obklopuje Parzivala a Svatý Gral. Nebylo to možné proto, že jednotlivé zlomky pověstí, které tvoří jeho základ, byly tak zkomoženy a zpozemčeny, že se nepodobají veliké skutečnosti, tím méně si mohou osvoovat nárok na pravdu. Jak vše dokazuje, nebyli bychom nikdy dospěli k pravému poznání vlastní síly a vlastním vědění.

Z nesmírné lásky ke svému velikému dílu, která je nám lidem nepozchopitelná, a k záchraně všech těch, kteří ještě v sobě nosí jiskru touhy po Světle, Stvořitel připustil, aby se lidstvu dostalo ještě jednou nových zjevení ze Svatého Gralu a o něm. Každý, jehož toto poselství zasáhne, je ohromen, když stojí před Světlem Pravdy a poznává, jak malé a omezené, navzdory vši krásce poezie a hlubokému smyslu, který do nich vkládáme, jsou naše pověsti, s jakou vřelou mohutností na nás však září pravda o Parzivalovi a o Svatém Gralu.

Co si nikdy nedovedl představit a prozkoumat "rozum rozumůch", co nikdy nevyvolala fantazie, co neobsáhla žádná moudrost, co nemohl dát žádný prožitek — nejvyšší zážitek mezi všemi zážitky Stvoření: Zážitek Gralu byl znovu odhalen a zjevuje se všem, kteří se otvírají věčné pravdě.

nech. Poselství Gralu se obrací bezprostředně na každého jednotlivce bez ohledu na vzdělání, stáří a povolání, bez ohledu na rasu, národnost a náboženství.

Poselství Gralu bude v příštích letech patřit k nejčtenějším knihám. Přináší výklad smyslu našeho života, jaký se až dosud nepokládá za možný. Všem, kteří hledají smysl života, spravedlnost a zákonitost, a nebojí se pohledět věcem tváří v tvář, vidět je takové, jaké opravdu jsou.

Poselství Gralu dává odpověď na všechny otázky našeho nejenom pozemského bytí.

Osvobozen pro co? Osvobozen pro hledání smyslu života, osvobozen pro rozvíjení vlastních schopností a tím i osvobozen pro uskutečňování smyslu života podle Boží vůle. Stojíme zřejmě před nejzávažnějším rozhodnutím našich lidských dějin. Jen jasný a úplný přehled o našem postavení v rámci stvoření, o zákonech a silách, na nichž jsme závislí, může nám umožnit, abychom se vědomě rozhodli a toto nové vědění přijali.

POMOC NÁM NABÍZÍ

POSELSTVÍ ZE SVATÉHO GRALU

"VE SVĚTLE PRAVDY"

od Abd-rushina,

Původní německé vydání, 1 až 3. díl. (v jednom svazku) DM 23,00. Český překlad, pouze první díl, DM 12,50.

Anglické, francouzské a španělské vydání, 1. až 3. díl; ceny a adresy, kde lze objednat, sdělíme na požádání. Doba vánoční a dny kolem Nového roku přinášejí zvlášť dobrou příležitost k zamyšlení.

Poslete, prosím, tento objednávací lístek na adresu Büro:

WEIRAUCH, 8 München 81,
Postfach 811042

Objednávám Poselství Gralu

"VE SVĚTLE PRAVDY"

- Původní německé vydání DM 23,00 a poštovné.
- První díl českého překladu DM 12,50 a poštovné.
- Pošlete mi informace o anglickém, francouzském, španělském a portugalském vydání.

Jméno
Adresa
Stát

SPORT

Poslední, 15. kolo fotbalové ligy se hrálo většinou už na zasněžených stadionech. Nečekaně vysoké výsledky se zrodily v Bratislavě, kde místní Inter porazil Škodu Plzeň 6:1 a v Brně, kde hráči Zbrojovky zvítězili nad Prešovem v poměru 4:0. Podzimní prvenství získal bratislavský Slovan, který hrál v Nitře nerozhodně 1:1. Další výsledky: Ostrava-Sklounion Teplice 2:1, Slávia Praha-Žilina 1:0, Spartak Trnava-Sparta Praha 1:1, VSS Košice-Lok. Košice 1:0. V předehrávaném utkání Bohemians Praha porazil Duklu 3:2. Jarní účast ligové soutěže bude zahájena v sobotu 2. března 1974.

Tabul'ka:	
1. Slovan	20
2. Dukla Praha	19
3. Ostrava	19
4. Sparta	17
5. Bohemians	16
6. VSS Košice	16
7. Trnava	15
8. Slávia	15
9. Teplice	14
10. Prešov	14
11. Plzeň	14
12. Nitra	14
13. Lok. Košice	13

Drobníčky z Československa

Sbirky domácích i zahranič. ních filatelistů obohatí nová emise příležitostných poštovních známek Umění 1973. Na šesti známkách s celkovou nominální hodnotou 12 korun jsou rytecké přepisy vybraných děl čs. a světových umělců. • Družstvo Irida ve Vsetíně vyexpedovalo dosud milion třista tisíc kusů vá-

Nová rafinerie

Kralupský chemický závod vyrábí především ze sovětské nafty syntetický kaučuk. Od příštího roku se tu bude další velké množství ropy zpracovávat na benzin Super. Nová rafinerie bude také vyrábět velké množství topných olejů, hlavně pro vytápění domácností. Kdyby nebyla uvedena včas do provozu, vznikly by podle názoru odborníků v příští zimě značné potíže.

Prohlídka metra

Pozvání stavebního podniku na prohlídku metra využilo poslední listopadové neděle na 100.000 Pražanů. Prohlédli si zatím jedinou hotovou stanici na trase C — Gottwaldova. Celou trasou má projet zkušební vlak ještě do konce roku.

14. Inter	12
15. Brno	12
16. Žilina	10

Fotbalisti Dukly Praha odešli minulý týden na turné po Dálném východě. V průběhu měsíce sehraji sérii zápasů v Thajsku, Singapuru a Indonézii.

S velkým zájmem probíhá soutěž I. hokejové ligy. Tak například všechna utkání 22. kola se hrála před vyprodanými hledišti. To znamená, že v Praze sledovalo zápas Sparta-Kladno (8:3), 14.500 diváků, v Plzni a ve Vítkovicích jich bylo deset tisíc, v Košicích sedm a půl tisíce atd. Výsledky: Škoda Plzeň-Dukla Jihlava 2:3, Košice-Slovan Bratislava 2:4, Vítkovice-Brno 3:5, Č. Budějovice-Pardubice 5:2, Litvínov-Chomutov 7:5. 23. kolo: Č. Budějovice-Jihlava 0:1, Plzeň-Bratislava 3:4, Chomutov — ZKL Brno 3:3, Vítkovice — Pardubice 5:1, Sparta Praha-Litvínov 7:1, Košice-Kladno 2:3.

Zápasy 24. a 25. kola I. hokejové ligy: Pardubice-Chomutov 6:5, Sparta-Košice 4:1, Bratislava-Budějovice 7:2, Litvínov-Brno 3:4, Kladno-Plzeň 6:1, Jihlava-Vítkovice 3:2, Sparta-Plzeň 4:5, Košice-Litvínov 3:1, Vítkovice-Bratislava 2:5, Budějovice-Kladno 3:1 a Chomutov-Jihlava 3:1.

Mezinárodní cyklistická unie (UCI) rozhodla na svém zasedání v Ženevě zařadit tradiční závody Tour de Bohemia a Okolo Slovenska do kalendáře soutěže o Světový pohár.

—pza—

UŽ ANI SPORTOVCI . .

Je známo, že v navrhovaném procesu uvolňování dřívě velice napjatých vztahů mezi Východem a Západem je takzvaným socialistickým zemím, vedeným Sovětským svazem, největším trnem v oku požadavek volného pohybu lidí, myšlenek a informací. Západní delegáti naopak na různých konferencích na tomto požadavku — jako na součásti širších ujednání — důsledně trvají, neboť tvrdí, že skutečné uvolnění musí mít stejný význam pro státníky i pro obyčejné občany. Pro ty druhé snad dokonce ještě větší. Což je — z hlediska činného humanismu-správné a srozumitelné.

Východní stanovisko k volnému pohybu osob ovšem není nové. Dnešního generálního tajemníka čs. komunistické strany rozčílilo kdysi na podzim 1968 zjištění, že čs.-rakovská hranice je pro mnoho lidí jakési korzo; jako by bylo v dnešním pokročilem světě něco odsouzenihodného, že se lidé snaží co možná usnadnit přechod oněch pomyslných čar v krajinách většinou zcela vzhledově totožných a pouze úředním úradkem rozdělených, případně zadržatovaných, zamínovaných, pferovaných. Ovšem: před světem se nelze zcela ohradit, chci-li mít (a to je taky případ většiny východních jednání s "kapitalistickým odpůrcem") výhody z jeho moderního vývoje. I vytvářejí se v uzavřených společnostech různá privilegia, jejichž uživatelé mají (většinou podle velice vágních, neurčitých pravidel) možnost onu ostře střeženou hranici překročit. Na prvním místě jsou to samozřejmě diplomaté, dobře prokódované osoby se státním posláním; jejich pohyb je skutečně neomezený, v poslední době silně stoupá a kdyby byl první vlaštkou, za kterou přijdou další, mohlo by to zase vypadat na cítelnou oblevu. Leč jsou i jiná fakta. Jednou z oněch privilegovaných cestovních skupin, která se z Východu dostane i do zemí běžnému občanu zcela

nepřístupných, byli a jsou sportovci. Dalo by se tedy předpokládat, že v této osvědčené a oblíbené (věru nepolitické) branži nebude problémů. A tu se ozve hlas, který tomu protiče. V rozhlasové besedě o výsledcích nedávného sjezdu čs. tělovýchovné organizace dostal její předseda dotaz na "uvolňování předních reprezentantů v kopané, v hokeji, v krasobruslení do zahraničí". A předseda odpověděl doslova: "Nemáme a nebudeme mít zájem na tom, aby naši přední fotbalisté, hokejisté či krasobruslaři odjížděli do zahraničí a — v uvozovkách — vydělávali si tam peníze po dobu zbytku své aktivní činnosti, protože naše společnost se o své přední reprezentanty umí postarat i poté, co skončí aktivní činnost". A basta. "Nemáme a nebudeme mít zájem" — to jsou slova čs. politického činitele v listopadu roku 1973, kdy se celý svět snaží vyjit si vstříc aspoň tam, kde už to dnes jde. "Perspektivně nehodlám do zahraničí sportovce vysílat" — říká, jistěže nikoli bez souhlasu, ale spíše podle směrnic rozhodujících politických míst — nejvyšší správce tak významné potenciální oblasti mezinárodních styků, jakou dnes sport je. A to — už na první pohled — nejde jen o to, že ti konkrétní lidé (až prý na pár mimořádně povolených trenérů) nemohou jet tam, kam by mohli a třeba i chtěli. To

už jde i o to, že se tu brání výměně zkušeností, že si tu lidé stejného oboru nemohou vyzkoušet praktickou spolupráci, nemohou navázat vztahy profesionálních — i normální lidské vztahy. A je to přece i stanovisko dosti krátkozraké: špičkoví sportovci se v zahraničí přiučí leccemu, co pak po návratu domů mohou výhodně a takřkačeno zdarma předat svým následníkům. Což je právě ve sportu věc velice důležitá a vskutku k nezaplacení. A to nemluvíme o tom, že aktivní sportovci, pracující někde za tvrdé peníze, odvádějí vždycky ústřední agentuře nikoli malé procento ze svých zisků a přinášeli tak státní pokladně většinou značné nedostatkové valuty.

Tak tedy ne. Technici nesmějí, umělci nesmějí, vědci nesmějí. A teď ani sportovci. Jak by se pak mělo kdy dostat na prostého občana?

M. S.

Kožešinové "žně"

začaly nedávno na farmě JZD v Oldřichovicích u Třince. Výkupně Kara v Záhřebu na Moravě dodají deset platinových, 25 stříbrných a čtyřicet kožešin modrých lišek. Zanedlouho skončí svůj pobyt na farmě také 950 norků — černých, platinových, safírových apod. Kara převážnou část své výroby, to jest zpracované kůže i hotové kožichy vyvážá na Západ.

Zajímavosti ze světa

Bezpečnostní opatření kolem Dr. Henryho Kissingera byla sesílena poté, co se objevily zprávy, že je mu v Bruselu usilováno o život. • Mezi rokem 1956 a 1971 uteklo z Východního Německa deset a půl tisíce vojáků v uniformě do Západního Německa. Tento počet se rovná pěti brigádám! • Policie byla povolána, aby zbavila sovětský konzulát ve Vídni celé stovky ruských Židů, kteří se domáhali vydání sovětských viz k návratu do země. Návratu do země navrátilců z Izraele jsou ve Vídni už po tři roky a marně žádají o povolení návratu do SSSR. • Japonský náměstek ministerského předsedy se vydal na obličnou misi do arabských zemí. Cíl: víc nafty pro Japonsko. • Evropa se připravuje na nejstudenejší zimu od konce druhé světové války. Při nedostatku energie je to neradostná perspektiva. • V Řecku podražil benzin a na Akropoli svítí méně světel. Ale jinak to nemá řecko s naftou špatné, díky tomu, že po celých pětadvaceti uplynulých let nikdy nenavázalo plné diplomatické styky s Izraelem. • Zlaté pruty v ceně dvaapůl milionu dolarů byly nalezeny ve vraku britské lodě, která se potopila v roce 1944 nedaleko Newfoundlandských ostrovů. • Vynálezce radaru R. Wattson-Watt zemřel ve Skotsku ve věku 81 let. • K pětiletému žaláři byli v Jugoslávii odsouzeni dva britští tajní agenti. • Nové podmorské naftové ložisko bylo objeveno nedaleko Shetlandských ostrovů v Severním moři. Denně by mohlo dávat 300.000 barelů nafty. • Ve věku 106 let zemřela v Hannoveru nejstarší západoněmecká občanka K. Beermannová. • Presidentem Švýcarské konfederace byl zvolen na rok 1974 E. Brugger, dosavadní vicepresident. • Krajské oslavy probíhaly ve Vídni. Měly připomenout osmdesáté výročí založení prvního českého krajského Národního domu. • Prodej benzínu do kanistrů byl zakázán v Belgii. • Minsk bude osmým sovětským městem, které dostane podzemní dráhu. • Rekordní bilance 2,3 bilionu lir dosáhl scho-dek italské obchodní bilance za prvních devět měsíců letošního roku. • Noviny ve Francii stouply průměrně o deset procent. Komunistická L'Humanité o dvacet, protože v ní, jak sama musela přiznat, nikdo nechce inserovat. •

NABÍZÍME —

České knihy v exilu:

John Danus "Zrod satanova atomu", vázané, celá trilogie \$17.00, k dodání ihned. Během roku 1973 vyjde, vázané v plátně, ilustrované, cena za svazek \$5.20. Dila K. J. Krušiny: "Pan Dadáček má dovolenou", detektivka. "Jedenáctý obvod", kriminální román. "Zimní bouře", Horská záchranná služba. "Druhá bouře", vychází až v zahraničí. "Svět je strašně krásnej", členská premie zdarma pro odběratele celé řady roku 1973. Můžete objednat nebo napsat si o bližší informace. Dodává Literární Klub, K. J. Krušina, Box 239, 126 02 Hägersten 2, Sweden.

Nukleární strategie NATO

Zahraničně-politický výbor amerického senátu, respektive jeho podvýbor pro vojenskou smlouvu s cizími zeměmi, uveřejnil zprávu o nukleární strategii Severoatlantického obranného paktu. Zprávu vypracovali dva odborníci podvýboru. Verse — která byla uveřejněna, prošla nejdříve pečlivou censurou na ministerstvu obrany i na ministerstvu zahraničí. Vyplývá z ní mimo jiné toto:

Severoatlantický obranný pakt má v Evropě k dispozici přes sedm tisíc nukleárních zbraní. Jsou uskladněny na základnách, kterých je více než jedno sto. Všude je hlídají americké jednotky, ale nukleární zbraně pouze na jedné třetině základen jsou vyhrazeny pro americké branné síly a na zbývajících dvou třetinách jsou k dispozici spojeneckým silám NATO. Vrchní velitel spojeneckých branných sil NATO je tradičně vždycky Američan.

Z těch sedmi tisíc nukleárních zbraní je přibližně jedna pětina určena čistě pro obranné účely; jsou to zbraně jako protiletadlové střely — protiponorkové náboje, a miny. Čtyři pětiny nukleárních zbraní se hodí jak pro obranu, tak pro útok; jsou to například hlavice balistických a řízených střel, letecké bomby, d'lostřelecké náboje. Pokud jde o ty nukleární

miny, které jsou určeny k umístění například v horských průsmycích, a které by se asi odpálily před příchodem nepřítele, ze zprávy zahraničně-politického výboru amerického senátu vyplývá, že tu jde o věc velice citlivou a spojenci ještě o ni nevypracovali dohodu; například západoněmecká vláda odmítla vydat povolení k tomu, aby se vykopaly jámy, ve kterých by byly nukleární miny umístěny. Jde nejenom o to, že by musely být odpáleny — aby posloužily svému účelu — na vlastním území, ale také o to, že by k tomu asi došlo na počátku války ve fázi, ve které nemusí být ještě jasné, zda je třeba přistoupit k použití nukleárních zbraní. Podle základního strategického plánu NATO, který byl formálně dohodnut v lednu roku 1968, platí totiž koncepce tak zvané pružné obrany. Znamená, že spojenci mají na výběr opouštět případnému sovětskému útoku buďto konvenčními anebo také nukleárními zbraněmi. Předtím platila koncepce tak zvané masivní reakce, která znamenala, že spojenci by na jakýkoliv sovětský útok ihned odpovídali nukleárními zbraněmi. Strategie pružné obrany zahrnuje jednak tedy alternativu čistě konvenčních bojů, jednak dvojí druh nukleární obrany a to selektivní a všeobecnou. Selektivní nukleár-

ní obrana znamená, že po poradě mezi spojenci a se souhlasem prezidenta Spojených států by vrchní velitel branných sil NATO směl sám rozhodnout, v jaké míře použít nukleárních zbraní, jaké, kde a kolik, a to za účelem buďto taktickým a nebo tak řečené demonstrativním, aby přesvědčil nepřítele, že — bude-li pokračovat v útoku — riskuje nukleární protiútok.

Kdyby nebylo vhodné přistoupit k selektivní nukleární obraně a nebo kdyby selhala, mohli by spojenci přistoupit k všeobecné nukleární obraně. Při té by se použilo nejenom nukleárních zbraní, které má k dispozici Severoatlantický obranný pakt a kterých je přes sedm tisíc na více než jednom stě základen v Evropě, jak jsme se zmínili, nýbrž by se současně také použilo amerických nukleárních zbraní ze základen v Americe i jinde. A to je snad to nejdůležitější, co vyplývá ze zprávy uveřejněné zahraničně-politickým výborem amerického senátu — že totiž existuje toto přímé pojitko mezi obranným arsenálem a obrannou strategií západoevropských spojenců a Ameriky. Kdyby Sovětský svaz chtěl zaútočit na západní Evropu, třeba jen konvenčními, musel by počítat s možností i americké nukleární odpovědi.

H. H., N. Y.

Východoevropská studia

Americká vysoká učiliště — koleje a university, jsou instituce s vysoce vyvinutým smyslem pro touhu a potřebu veřejnosti a studentstva zvláště. Sotva američtí černoši projevíli přání po důkladnějším poznání všeho, co je spojeno s jejich africkým původem, vysoké školy zavedly kurzy afrických studií s celou škálou předmětů, od historie až po umění, od vyučování jazykům až po archeologii. A podobně teď university zavádějí studijní kurzy kulturního odkazu někdejších emigrantů z východní Evropy, protože — a jistě také pod vlivem černošských studií — i druhá a třetí generace přistěhovalců ze Slovenska, Polska, Ruska, Čech a z Maďarska, ukazuje živý zájem o země, v nichž žili jejich prarodiče. Od podzimního semestru bylo oficiálně schváleno a zřízeno plánované studium Ruska a středoevropských zemí na universitě státu Michigan v East Lansingu. Organizátor a administrátor kursů profesor Hyndman vysvětluje, že jeho oddělení nemá vlastní přednášky, nýbrž upravuje studijní program jednotlivých posluchačů tak, aby mohli ucelit své studium sledováním přednášek na různých

fakultách. Tak na příklad se mohou studenti politických věd specializovat tím, že kromě předepsaných přednášek navštěvují kurs o vládním systému v zemích střední Evropy nebo o teorii a praxi mezinárodního komunismu nebo — a to je hezká řada přednášek, třeba o byzantském umění či srovnávacím jazykozpytu. Michiganská universita je dost rozsáhlá, aby mohla uspokojit i nejoblehlejší zájem studenta. Ovšem universita nepokládá za svou povinnost vyhovovat kdejakému lehkovážnému přání zvládnout studenta. Posluchači, kteří se ní speciálně specializovali, musí aspoň dva roky studovat některý východoevropský jazyk a jestliže toho ten který obor vyžaduje, prokázat schopnost v jazyce se domluvit. Po této stránce je michiganská universita nejlépe vybavena ve studiu ruštiny, ale k dispozici studentům jsou i kurzy češtiny, polštiny a srbochorvatštiny. Formální studium doplňuje oddělení pro studium Ruska a středoevropských zemí ještě častým pořádáním vzájemných vedlejších podniků. Promítáním českých filmů, pohostinským vystoupením tanečních a zpěvnických skupin, přednáškami náv-

štěvníků jako byl nedávno profesor Kornei z Maďarské akademie věd v Budapešti, — informoval posluchače o dlouhodobém plánování — a michiganský profesor Esmay, který mluvil o svých zkušenostech, když fungoval jako poradce polské vlády pro rozvoj zemědělských podniků. I přestávky v některých podnicích universita využívá k lepšímu poznání studovaných zemí — nedávno, když se předváděl Schormův film "Farářův konec" — mohli diváci o přestávce ochutnat ruská jídla.

Italové dodávají

Ve Vidině u Lučence na Slovensku se staví závod na výrobu keramických obkládaček s roční kapacitou asi 2,5 milionu kusů. Původní obkládačky se budou vyrábět technologií italské konstrukce.

Ostrov rašeliný

se objevily na Lipenském jezeře, když jeho hladina je nyní dva a půl metru pod maximem. Například v zátoce u Pestice a Borkové mají rašelinový ostrůvek plochu 1.000 čtverečních metru a jsou dva metry hlubší.

Krajanský oznamovatel

Od soboty 24. listopadu zahájila provoz

Galerie Krause

v Pfäffikonu-ZH, Linenstrasse 1

VELKOU VANOČNÍ VÝSTAVOU

čs. umělců, žijících s námi v exilu
Obrazy, reliéfy, gobelíny, grafiku, reprodukcce, sklo, keramiku, též knihy všech exilových nakladatelství má pro Vás připraveny

Galerie Krause

Pfäffikon-ZH Lindenstrasse 1, tel. 01-97 60 45.

Otevřeno vždy středa až pátek 16 — 21 hod., sobota a neděle 10 — 16 hod.

V INDEXU

právě vyšla nová kniha Arnošta LUSTIGA: "ULICE ZTRACENÝCH"

Kniha, stejně jako všechny ostatní publikace Indexu, je možno objednat na adrese

INDEX, 5 Köln 41, Postfach 410511, West-Germany

Máte zájem o nové knihy vydané v ČSSR?

(též Klub čtenářů, Máj a další edice)

Pište si o nabídkové listy na adresu:

INTERCLUB, 6 Frankfurt/M. 61, Birsteiner Str. 27, West-Germany.

Víte, že

REZNICTVÍ A UZENÁRSTVÍ JOSEF CURDA, MARGARTENSTR. 11

... je jen 206 m od nádraží Selnau ... vyrábí na 20 druhů českých a slovenských specialit ... rozesílá maso a uzeniny po celém Švýcarsku (maso za velkorhodnou cenu) ... při objednávce nad S. Fr. 50.— neúčtuje poštovné.

Nevíte?

Tak přijďte nebo volejte 01/23 52 65

PSACÍ A POČÍTAČÍ STROJE

pro krajany se slevou — jakož i veškeré opravy zařídí ANTONÍN ZETEK, Illnauerstr. 24, 8307 Effretikon, tel. 052-32 53 08

SERVIS

vašeho vozu zajistí rychle a spolehlivě W. PISOFT, společník fy: AUTO WEISS, Allstetterstrasse 228, 8048 Zürich, tel. 01-62 14 55.

Magnetické zdravotní náramky

s 6-ti měsíční zárukou a stále za nejnižší ceny dodáváme promptně do celé Evropy i vašim příbuzným v ČSSR.

Dámské ocelové 19.— Sfr.
Dámské pozlacené 32.— Sfr.
Pánské ocelové 21.— Sfr.

Náramky zasíláme na dobírku za uvedené ceny a porto. Naším zákazníkům děkujeme za dosavadní důvěru a těšíme se na další kontakty A R C O

JUDr. Zbyněk Polásek

dlouholetý advokát v Olomouci zahájil 1. 11. 1973 svou praxi jako

poradce pro čsl. právo

4000 Basel, St. Alban-Talstrasse 19

Tel. 061/42 86 95

Porady písemné nebo číselní po telef. dohodě.

SOKOL ZÜRICH

pořádá v pořadí již 3. reprezentační ples dne 9. února 1974. Je zajištěn větší sál ve "Spiegarten" v Altstetten. Blížší informace sdělí sestry Dagmar Koblasová na tel. 01/83 78 79 a Marie Mařasová na tel. 01/91 35 29.

Napište si!

Literární klub ve Švédsku Vám zašle zdarma notovaný zpěvníček Hymny-Kolody, do záměstí letecky. Všichni kdo dostávají informace LK, dostanou i miniaturní zpěvníček bez objednávky. Naše zastoupení Svělla Kratošková v Německu a R. W. Peč v Canadě jsme zrušili a prostřednictvím těchto firem už nedodáváme. Hledáme zástupce v různých zemích. Adresa: K. J. Krušina, Box 239, S-126 02 Hägersten 2, Sweden Eu.

FALEŠNÝ HLAS VLASTI

Kdo má zájem, může slyšet ve všech světadílech. Vysílání z Prahy pro Čechy a Slovaky, žijící v zahraničí. Je určeno nejen pro krajany-starousedlíky, ale daleko víc pro exulanty a z nich opět pro ty spíš novějšího data. Vysílání v češtině a slovenštině pro zahraničí bývalo kdysi — v letech po únoru 1948 popelkou. Tak asi dvě půlhodinky denně pro americké krajany. V poúspěšné normalizaci nabylo náhle na významu a dnes se vysílá několik hodin denně, především do Evropy, ale také do Afriky, Asie a dokonce i Austrálie.

Bylo by milé slyšet hlas domova, kdyby to byl hlas pravdivý a hlas pravého domova. Volá vás vaše vlast — říká občas hlasatel. To, co volá, je však znásilněná zem, propagandistický chór v cizích službách. Nic na tom nezmění, že se pokouší vábit i písničkami s Waldemarem Matuškou, Karlem Gottem či Evou Pilarovou, staročeskou polkou, trochou Smetany nebo Dvořáka. Stal se mu už dokonce i ten lapsus, že zahrál "Praha je krásná" od zesnulého exulanta Josefa Stelíbského, jenž svého času působil ve Svobodné Ev-

ropě a jehož skladby byly a jsou doma na indexu.

Ten kdo zná domácí skutečnost se může usmívat. Zprávy se skládají z perliček o šťastném budování pod vedením KSČ, o cestách, cestičkách a recepčních partajních bonzů, o mírotvorném posílání Sovětského svazu. Komentáře poučují o neprecházkách pravicových oportunistů a jiných hrůzách roku 1968, značná část je věnovaná útokům na různé exilové činitele a publicisty. Tak například o tom, jak je československý exil proti míru a bezpečnosti v Evropě. Jedním z hlavních úkolů je také propagovat onu podivnou amnestii. Těch několik navrátilců se pak skutečně dostane před mikrofon tohoto vysílání. Vyprávějí srdcervoucí příběhy o životě plném strasti a stesku po vlasti, o tom, jak jsou šťastní, že se do ní vrátili. Je to jejich poslední veřejné vystoupení. Není dost jasno, co si organizátoři této propagandy od svého počínání slibují. Překrouceným informacím o životě na Západě může snad ještě uvěřit pár lidí doma, kteří neměli možnost srovnávat, sotva však ti, kteří v západních zemích žijí, kteří

poznali totalitní skutečnost v Československu a kteří sami nejlépe znají přednosti i problémy života v otevřené společnosti.

A tak pro případný efekt zbývá jen ono harcování s vlasteneckou sentimentalitou. V tomto ohledu se vysílání pro Čechy a Slovaky značně liší od vysílání pro lidi doma. Z "proletářských internacionalistů" se pro tento účel náhle stávají milovníci rodině hroudy, zelených lánů a vonících borůvek. Místo sovětských bojových písní náhle přehrávají šlágry o kouzlu domova. A strašně, strašně rádi zneužívají verš národního demokrata Viktora Dyka — opustíš-li mne zahyneš. Jako by nevěděli, že nikdy neplatil pro exulanty — kteří usilovali o svobodu své vlasti, ale pro ty, kteří zradili doma...

A na mnoho, mnoho věcí zapomínají. Zapomínají dodat, že mezi luznými háji a vonícími borůvkami chodí vojáci cizí velmocí, nevědí nic o politických věznicích, o lidech pronásledovaných za své názory a přesvědčení, o těch, kteří pro toho přesvědčení nesmějí vykonávat své povolání, nic o umlčených spisovatelích a zakázaných kni-

hách, nic o velkých lidech a velkých tradicích našich dějin. Tváří se jen pobouřené nad každým, kdo nesouhlasí se stranickou diktaturou a sovětským imperialismem a v nějakém divném pomatení myslí ho vyhlašují za zrádce národa, za "antičeskoslovenský" element. Soustavně si pletou Československo, jeho dějiny a krásu jeho přírody, jeho lid bez práva na sebeurčení, s ÚV KSČ, s Gustavem Husákem a dokonce i s Leonidem Brežněvem.

Úkol, který dostali, zní přesně takto: Působit rozkol mezi Čechy a Slovaky v zahraničí, popuzovat staré krajany proti politickým exulantům a prosté exulanty proti těm, kteří se politicky a kulturně angažují. Pokusit se falešným slzením o vůni domácích buchet a o maminčiných dlaních přimět aspoň část exulantů k návratu a hlavně ke kajicnému doznání, že pochybili. Je to průhledné, naivní a hloupé. Pokud jde o maminky, je to navíc i sprosté, neboť jim násilím znemožňují za dělní odjet. Vydírají i s dědečky.

Vlast se nenosí na podrážkách bot. Ani krajany ani exulanty není třeba lástce k

vlasti a louze po ní učit. Nejmeně to mohou dělat ti, kteří ji prodali, aby se v ní — na úkor milionů jiných — mohli pohodlně usadit a dělat kariéru, kterou by dělat nemohli, kdyby vláda našich věcí byla v rukou našeho lidu. Najati hlasatelé a hlasatelky v pražském zahraničním vysílání za to ovšem nemohou. I pro ně je konec konců lepší předčítat to nařízené pokrytectví, než být — v případě nesouhlasu — zařazen mezi "vládnoucí dělnickou třídu".

Nikoli, z Prahy nevolá naše vlast. Volá jen cenzurovaný hlasatelství sbor, oddělení agitace a propagandy aparátu ÚV KSČ, režim do-sazený na cizích bodácích, filiálka sovětského imperialismu, omezená suverenity. Žijeme ve svobodném světě a nepřestujeme rušičky. Kdo chce, může poslouchat. Vyžaduje to dobrý žaludek, ale je to výborný prostředek proti stesku.

K. J.

Navázání styků

Po návštěvě Japonska a Filipín se čs. ministr zahraničí Chloupek zastavil také v Singapuru, kde podepsal komuniké, jímž se navazují diplomatické styky s Československem.

PRO DOBROU HUDBU:

Jsmen největším švýcarským producentem a distributorem čtyřstopých kazet. Náš původní hudební program sahá od Mozarta po rock n' roll, ale natočili jsme také pohádky a texty knih Mojišových...

NABÍZÍME špičkové výrobky v oboru reprodukcí techniky, naše kazetové magnetofony a auto-radia-steren hrají v domácnostech a vozech 50.000 našich zákazníků!

ZVEME hosty na víkendy ve světových metropolích. připravujeme prázdniny v Africe, Španělsku, na Bahamách.

POZNAT NÁS — se vyplácí. Jsme Welle B, Klub "pro zábavu a poučení". Klub "bez háček".

MÁME RÁDI své zákazníky, své členy. Organizovali jsme naši výrobu a zaslátelství tak, že můžeme nabízet nejnižší ceny a ručit přitom za kvalitu.

JAKO ČLEN našeho klubu, to jest po první objednávce, budete pravidelně informováni o novinkách — aniž byste byli nuceni k opakovaným nákupům.

PYZÁDEJTE SI leták o našich hudebních přístrojích. Na tři dny Vám je rádi půjčíme domů.

Naše kazeta stojí 9 franků (a 2 franky Porto a obal). Zboží zasíláme okamžitě a se složenkou. Dovolíte, abychom se představili několika zajímavými tituly?

WELLE B

Objednáací číslo

Velký Mr. Acker Bill	UA 001
(Stranger on the Shore, Moon River, Sentimental Journey)	
Milostné téma z filmu "Kmotr" a jiné hity	UA 011
(Spiel mir das Lied vom Tod, Love Story, Bonnie & Clyde)	
Rock s Donem Adamsem	UA 013
(Rock and Roll Music, Rock over Beethoven, Memphis Tennessee)	
Jazz Festival 1972	UA 020
(Straight ahead, Blue Line, Ain't she sweet, Free Improv.)	
Original Old Timers	UO 001
(In the Mood, When the Saints go, Mood Indigo)	
Golden Dixie	UO 010
(Piccadilly rag, Down by the riverside, Lord take my hand)	
8. německá hitparáda	SL 021
(Der Stern von Mykonos, Schmetterlinge weinen nicht)	
11. internacionální hitparáda	SL 020
(See my baby, Love me, Bad weather, Broken Down Angel)	
10. internacionální hitparáda	SL 019
(Hello Murray, God gave Rock and Roll to You)	
9. internacionální hitparáda	SL 017
(Part of the Union, Tweedlee Dee, Roll over Beethoven)	
Jesus Christ, Superstar	PO 001
(originální záznam světového musicálu)	
International Top Pops	PO 005
(Children of the Revolution, Mouldy Old Dough)	
H. A. Mozart: Malá noční hudba	KL 011
(hraje Mozarteum-Orchester Salzburg)	
* Veselé vánoce s chlapeckým sborem	WE 001
(Zvony, Tichá noc, O Tannenbaum, Vom Himmel hoch)	
Pět knih Mojišových	SKI 001
(Původní text, prokládaný zpěvem Chóru ORF)	
Stolečku, prosíš se a Kocour v botách	MAE 003
(ve švýcarském dialektu vypráví Elisabeth Schnell)	
* Švýcarské evergreeny	FO 014
(Nejznámější švýcarské písničky a jódlování)	

* Myslete na vánoce a na své švýcarské přátele a kolegy!

Váš telefon nás potěší: volejte 041/41 06 03. — Vyplněný objednávkový kupon (číslo, prosíme) pošlete na:

WELLE B

Klub für Unterhaltung und Information
Postfach 6048 HORW

Změňte své auto v koncertní sál:

Čtyřstopý Radio-Autostereopřístroj Model CST 213 Hitachi stojí 298,00 franků. — Komplet s dvěma zabudovatelnými reproduktory a montážním materiálem. — Příjem na středních vlnách, regulátor tónu a hlasitosti. — Automatické odstavení kazety na konci pásky. — Výkon 2 x 5 Watt. — Jeden rok záruka od výrobce. — Kvalitu dostanete od nás nejlevněji!

Bestellschein

Ausschneiden und als frankierten Brief einsenden an:

WELLE B
Klub für
Unterhaltung und
Information
Postfach
6048 HORW

Ich bestelle folgende Kassetten:

Bestell-Nr.	Bestell-Nr.
Bestell-Nr.	Bestell-Nr.
Bestell-Nr.	Bestell-Nr.
Bestell-Nr.	Bestell-Nr.

Absender

Name:

Vorname:

Strasse:

Plz.: Ort:

Beruf:

Telefon:

Geburtsjahr:

Datum:

Unterschrift:

Schon Welle-B-Kunde?: ja/nein